

CALEA MĂNTUIRII

Săptămânal editat de Centrul de Studii Teologice-Istorice și de Prognoză Pastoral-Misionară al Facultății de Teologie Ortodoxă Arad.
Redactor fondator (1935): Preot Ilarion V. Felea. Apare cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Timotei, Arhiepiscopul Aradului

EDITORIAL

Anul comemorativ Justinian Patriarhul și al apărătorilor Ortodoxiei în timpul comunismului în Patriarhia Română

Anul 2017 este declarat în Patriarhia Română a fi anul comemorativ Justinian Patriarhul și al apărătorilor Ortodoxiei în timpul comunismului. Tema este una interesantă și incitantă, deoarece este dificil să evaluezi o perioadă atât de controversată din istoria României și atât de recentă, în contextul în care a trecut de atunci doar un sfert de veac. Ca să fii pe deplin obiectiv ai nevoie de timp, trebuie să fi te fi eliberat de sub tirania unor amintiri atât de subiective, să ieși total din interiorul sistemului și să-l privești din exterior, să cunoști multe din consecințele faptelor celor care au făcut istorie în acea perioadă, etc. Or, toate acestea reclamă scurgerea unui anumit interval temporal. De aceea, evaluarea perioadei comuniste reprezintă o provocare pentru cei care au trăit cel puțin o parte a vieții în comunism. Constatăm că generațiile mai noi nu cunosc nimic din ceea ce au trăit părinții și bunicii lor, iar multe din personajele politice de atunci nu le mai spun nimic, unor tineri cu alte preocupări și care se îndreaptă spre alte zări.

Deși Petre Țuțea numea comunismul ca fiind: „cea mai mare aflare-în-treabă din istoria omenirii”, comuniștii „vrând să ne facă bine cu forța”, din păcate nu a fost doar o simplă aflare în treabă, iar „binele făcut cu forța” a însemnat multă suferință pentru Biserică, în special în prima perioadă a manifestării lui. De aceea și vorbim despre apărătorii Ortodoxiei din timpul comunismului.

În acest context se înscrie și Patriarhul României de atunci, Preafericitul Părinte Justinian, care prin măsurile luate, prin lupta dusă în mod direct cu puterea comunistă de atunci, una care conducea discreționar, a reușit să limiteze dezastrul care putea marca

viața Bisericii din a doua jumătate a secolului XX. E dificil de analizat acum ce a însemnat o personalitate providențială ca cea a Patriarhului Justinian în supraviețuirea Bisericii Ortodoxe Române, în contextul în care marea Biserică Ortodoxă Rusă era decimată aproape în întregime. Dar inițiativa actuală a Patriarhiei Române tocmai acest lucru își propune: să ne determine să încercăm o evaluarea politicii bisericești a forurilor conducătoare de atunci, dar mai ales lupta clerului și a poporului binecredincios pentru apărarea Ortodoxiei românești.

În această luptă a clerului împotriva „ciumei roșii” s-au înscris și câțiva dintre dascălii de la Academia Teologică de la Arad, desființată în mod abuziv de puterea comunistă în anul 1948, unul dintre ei, Părintele Prof. Dr. Ilarion V. Felea, murind ca martir la Aiud în anul 1961. Lupta clerului împotriva comunismului a însemnat ani grei de temniță, muncă silnică în lagărele de muncă de la Canal sau din Delta Dunării, interzicerea unor drepturi civile pentru preoții acuzați de atitudine dușmănoasă la adresa regimului politic de atunci și pentru urmașii lor, scoaterea unor copii de preoți din școli și facultăți, obligația de a-și restrânge activitatea pastoral-misionară, Biserica fiind redusă la un ghetou liturgic, o permanentă autocenzură în tot ceea ce faci sau spui, etc. Cu toate acestea, comportamentul celor mai mulți dintre clericii de atunci a fost unul exemplar, viața bisericească derulându-se în continuare, chiar dacă preotul nu-și mai putea exercita toate prerogativele misiunii sale.

Continuare în pagina 2

Arhid. Caius CUȚARU

PREDICA

Vindecarea fiicei femeii cananeence Duminica a XXVII-a după Rusalii

„În vremea aceea s-a dus Iisus în părțile Tirului și ale Sidonului. Și iată o femeie cananeiancă, din acele ținuturi, ieșind striga, zicând: Miluiește-mă, Doamne, Fiul lui David! Fiica mea este rău chinuită de demon. El însă nu i-a răspuns nici un cuvânt; și apropiindu-se, ucenicii Lui Îl rugau, zicând: Slobozește-o, că strigă în urma noastră. Iar El, răspunzând, a zis: Nu sunt trimis decât către oile cele pierdute ale casei lui Israel. Iar ea, venind, s-a închinat Lui, zicând: Doamne, ajută-mă. El însă, răspunzând, i-a zis: Nu este bine să ieși pâinea copiilor și s-o arunci câinilor. Dar ea a zis: Da, Doamne, dar și câinii mănâncă din fărâmiturile care cad de la masa stăpânilor lor. Atunci, răspunzând, Iisus i-a zis: O, femeie, mare este credința ta; fie ție după cum voiești. Și s-a tămăduit fiica ei în ceasul acela.” (Matei 15, 21-28)

Pericopa evanghelică adusă înaintea noastră în această Duminică, în cadrul Sfintei Liturghii, ne vorbește despre întâlnirea Mântuitorului cu o femeie cananeancă, din părțile Tirului și Sidonului, întâlnire care determină un dialog de o mare bogăție și frumusețe. Deși străină de neam, îndrăznește a se apropia de Iisus, rămânând la oarecare distanță, păstrând buna-cuviință a situației sale, dar strigându-și din adâncul sufletului, rugăciunea ei fierbinte: „Miluiește-mă Doamne, Fiul lui David! Fiica mea este rău chinuită de diavol” (Matei XV, 22). Strigătul ei izvora din durerea ei de mamă, din milă față de propriul său copil și din credința că Hristos, o va ajuta. Este un strigăt personal „miluiește-mă”, aducând un exemplu vrednic de urmat de către toți părinții. Este o lecție care vine să ne învețe că trebuie să ne rugăm permanent pentru copiii. Să ne rugăm nu numai pentru tămăduirea lor de bolile trupesti ci mai ales de bolile lor sufletești, care devin din ce în ce mai multe, mai mari și mai grele. Este mai mult decât atât, este un imperativ adresat tuturor părinților, să nu înceteze a se ruga „Doctorului sufletelor și al trupurilor”, pentru mântuirea și salvarea lor.

În acest context ar trebui să ne amintim de câte ori se roagă părinții pentru copiii lor: Doamne miluiește pe fiul meu că rău pătimește în păcatul neascultării de părinți, de profesori, de îndrumătorii lui de bine, de mai marii lui, de păcatul desfrânării, de păcatul egoismului, al trufiei, al mâniei, al iubirii de ceartă,

al nesupunerii, de păcatul iubirii de aur și de argint, de păcatul vrajbei și al clevetirii! Dar aceasta tocmai pentru că, din multiple cauze, tot părinții sunt cei care nu supraveghează cu atenție pe copiii lor și nu-i învață și îndrumă să se ferească de păcatele pierzătoare de suflet iar odată cuprinși de unul din aceste păcate devin robi ai lor și treptat, treptat, precum fiul risipitor, ajung niște epave ale societății și un pericol pentru tot poporul dreptcredincios.

Exemplul Mântuitorului care a răspuns, de fiecare dată la rugăciunile sincere și stăruitoare, fiind mișcat de suferința oamenilor, este un argument perfect pentru practicarea rugăciunilor pentru copii chiar și atunci când situația apare fără nici o soluție. În acest sens pericopa din Duminica de astăzi este edificatoare. În mod neobișnuit, Iisus se arată indiferent la rugăciunile fierbinți ale cananeencei. „Iar Domnul nu i-a răspuns nici un cuvânt” (Matei XV, 23).

Comentând acest verset Sfântul Ioan Gură de Aur zice: „Pe cananeancă, care aleargă și-L roagă, fără a se sprijini, nici pe lege, nici pe prooroci, și care îi arată atâta evlavie, pe ea nu o învrednicește nici măcar de un răspuns. „Care alta nu s-ar fi smintit, când a văzut că realitatea nu corespunde cu ceea ce gândea ea? Ea auzise că „El mergea prin sate vindicând, iar pe femeia aceasta care venea la El o respinge”.

Continuare în pagina 2

Pr. Gabriel Valeriu BASA

Din sumar

- ▶ Prăznuirea Sfinților Trei Ierarhi
pagina 2
- ▶ 2017 - Anul omagial al sfințelor icoane
pagina 3, † Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române
- ▶ Știri
pagina 4

Vindecarea ficei femeii cananeence

Urmare din pagina 1

Iată încercarea supremă a credinței. Mântuitorul nu-i răspunde nici un cuvânt cunoscând credința puternică din adâncul sufletului ei. O credință puternică în stare să suporte orice încercare și descurajare. Tocmai de aceea femeia aceasta nu s-a smintit, nu s-a supărat, nu s-a descurajat și nu s-a îndepărtat de Iisus. Ea nu zice, cum poate ar fi fost îndreptățită: acest om atât de vestit prin iubirea sa nemărginită față de oameni, arată atâta nepăsare și indiferență față de nefericirea mea? Nu rostește cuvinte pe care adesea le auzim din gura credincioșilor noștri, ci ea își manifestă nădejdea în bunătatea lui Dumnezeu și își arată credința ei mare și puternică prin rugăciunile ei repetate, constituind pentru toți un exemplu sublim.

Dialogul ce a urmat constituie nu doar pentru ucenicii săi o lecție fără precedent. „Nu sunt trimis decât către oile cele pierdute ale casei lui Israel” (vers. 24), răspunse Mântuitorul, amuțindu-i, pe moment, chiar pe ucenici. Dar femeii cananeence, care a înțeles că nu a rămas nebagată în seama i-a dat și mai mult curaj. Ea se apropie, cade în genunchi, la picioarele Domnului și I se închină zicând: „Doamne ajută-mă” (vers. 25). Ea spune totul: Doamne ajută-mă, privește-mă ca pe una din făpturile tale. Ajută-mă, fiindcă eu cred că poți să mă ajuți. Iată o rugăciune vrednică de urmat, iată curajul, iată speranța pe care ți le redă rugăciunea fierbinte!

Sfârșitul dialogului dintre Mântuitorul și femeia cananeence constituie încă o confirmare a credinței izvorâte din iubirea părintească: „Da, Doamne, dar și câinii mănâncă din fărâmiturile care cad de la masa stăpânilor lor” (vers. 27). Și dacă păgânilor, care nu așteptau mulțimea de binefaceri, pe care Fiul lui David le revărsa din belșug, Dumnezeu le-a dăruit ajutorul Său mântuitor în atâtea situații, ascultând rugăciunea sutașului roman din Capernaum - căruia i-a vindecat slujitorul, vindecând pe îndrăcitul din Gadara, pe samaritanul bolnav de lepră - împreună cu ceilalți nouă, ca și pe mulți alții pe care îi consemnează Sfânta Scriptură, cum ar fi posibil ca noi creștinii să fim lăsați în zbciumul durerii și în ghearele deznădejdiei?

E evident, în relațiile omului cu Dumnezeu credința este firul de legătură. Fără credință nu putem face nimic, iar Sfântul Apostol Pavel spune că „fără credință nu este cu putință să fim plăcuți lui Dumnezeu” (Evrei XI, 6). Iată dar cât de mult folos aduce o credință smerită, o credință fierbinte, mare, puternică, o credință stăruitoare în rugăciune. Să urmărim exemplul femeii cananeence și să ne rugăm neîncetat lui Dumnezeu să ne întărească în credință. Să păstrăm cu sfințenie nealterată credința și să ne silim ca această credință a noastră să rodească prin fapte bune și prin dragoste față de Dumnezeu și de aproapele, iar roadele credinței noastre să fie: înțelegerea reciprocă, bucuria, pacea, îndelunga-răbdare, bunătatea, și facerea de bine. Numai prin înțelepciunea dobândită în rugăciunea stăruitoare, din fiecare dimineață și seară, și în mod special și suplimentar la necazuri și suferințe, fiecare dintre noi va avea pace în sufletul său, pace în familia noastră, pace unul cu altul, la locul de muncă, pace în întreaga lume, iar între noi va fi dragoste și bună înțelegere. Amin.

Pe cei trei preamari luminători ai Dumnezeirii Celei de trei ori mai strălucitoare decât soarele, pe cei ce învăpăiază lumea cu Razele Dumnezeieștilor dogme; pe râurile cele cu miere curgătoare ale înțelepciunii, care adapă toată făptura cu apele cunoștinței de Dumnezeu; pe Marele Vasile și pe Grigorie de Dumnezeu Cuvântătorul, împreună cu Strălucitul Ioan cel cu limbă de aur, toți cei iubitori de cuvintele lor, adunându-ne, cu cântări să-i cinstim; că aceștia pururea se roagă Treimii pentru noi.

(Troparul Sfinților Trei Ierarhi)

Pe Sfinții propovăduitori și Dumnezeiești vestiitori, pe căpetenia învățătorilor Tăi, Doamne, i-ai primit întrudesfătarea și odihna bunătăților Tale. Că ai primit ostenele acelor și moartea mai vărtos decât arderile de tot; Cel Ce Însuși preamărești pe Sfinții Tăi.

(Condacul Sfinților Trei Ierarhi)

Anul comemorativ Justinian Patriarhul și al apărătorilor...

Urmare din pagina 1

După Revoluția din 1989, unii răuvoitori au scos din arhiva istoriei doar ceea ce le-a convenit, și anume pactizările unora dintre oamenii Bisericii cu puterea comunistă, trecând sub tăcere cu bună știință jertfa sutelor și miilor de slujitori ai Bisericii din cei aproape cinci zeci de ani de rezistență împotriva sistemului.

De aceea, mai ales în anul acesta se cuvine să ne focalizăm atenția asupra tuturor martirilor și mărturisitorilor Ortodoxiei românești dintr-o perioadă atât de recentă, dar atât de dificilă pentru supraviețuirea Bisericii. Dacă nici porțile iadului nu vor putea birui Biserica în marșul ei prin timp spre Parusie, cu siguranță că nici comunismul nu a putut-o birui și nici un alt sistem opresiv nu o va putea face în viitor.

Prăznuirea Sfinților Trei Ierarhi

Pricina acestui praznic a fost următoarea: în zilele împăratului Alexie Comnen care a luat sceptrul împărăției în anul 1081, după împăratul Botaniat, s-a iscat neînțelegere între oamenii cei mai de cinste și mai îmbunătățiți. Unii cinsteau mai mult pe Vasile cel Mare, zicând că este înalt la cuvânt, ca unul care a cercetat prin cuvânt firea celor ce sunt, că la fapte se aseamănă aproape cu îngerii, că nu era lesne iertător, că era fire hotărâtă și nu era stăpânit de nici un lucru pământesc. În schimb, pogorau pe dumnezeiescul Ioan Gură de Aur, zicând că ar fi fost oarecum potrivit lui Vasile, pentru că ierta prea lesne și îndemna la pocăință. Iar alții înălțau pe acest dumnezeiesc Ioan Gură de Aur, zicând că este mai omenească învățătura lui și că îndreaptă pe toți, și-i înduplecă spre pocăință prin dulceața graiului său. Ei ziceau că Ioan Gură de Aur stă mai presus decât marele Vasile și Grigorie prin mulțimea cuvântărilor sale, cele dulci ca mierea, prin puterea și adâncimea cugetării. Alții înclinau spre dumnezeiescul Grigorie, că adică el ar fi întrecut pe toți, și pe cei vechi, vestiți în învățătura elinească, și pe ai noștri, prin înălțimea, frumusețea și cuviința cuvântărilor și scrierilor lui. De aceea ziceau că Grigorie biruie pe toți și stă mai presus decât Vasile și Ioan. Deci, se ajunsese acolo că lumea se împărțise: unii se numeau ioanieni, alții vasilieni și alții grigorienii, și pricire în cuvinte era pe numele acestor sfinți.

Mai târziu, după câțiva ani, sfinții aceștia se arătară, unul câte unul, după aceea câte trei împreună, aieveau, iar nu în vis, arhierului care păstorea atunci cetatea Evhaitenilor, și care se numea Ioan, fiind bărbat înțelept în toate, cunoscător al învățaturii elinești, cum se vede din scrierile lui și care ajunsese pe culmea virtuților. Atunci, sfinții grăiră într-un glas către dânsul: noi, precum vezi, la Dumnezeu una suntem și nici o împotrivire sau vrajbă nu este între noi. Ci fiecare la timpul său, îndemnați fiind de Duhul Sfânt, am scris învățături pentru mântuirea oamenilor. Cum ne-a insuflat Duhul Sfânt, așa am învățat. Nu este între noi, unul întâi și altul al doilea, și de vei chema pe unul, vin și ceilalți doi. Drept aceea, scoală-te de poruncește celor

ce se priceșc să nu se mai certe pentru noi. Că nevoița noastră a fost aceasta, și cât am fost vii și după ce am răposat, ca să împăcăm și să aducem lumea la unire. Împreunează-ne într-o singură zi și ne prăznuiește cu bună-cuviință. Iar minunatul om care a fost Ioan Evhaitul, după ce se sculă, a făcut așa cum îi porunciseră sfinții, potolind mulțimea și pe cei ce se certau, căci acesta era om vestit pentru viața lui îmbunătățită. El a dat Bisericii sărbătoarea aceasta spre a fi prăznuită. Și iată gândul acestui om: cunoscând că luna aceasta ianuarie, îi are pe câte trei sfinți: la zi întâi pe Vasile cel Mare, la douăzeci și cinci pe dumnezeiescul Grigorie și la douăzeci și șapte pe dumnezeiescul Ioan Gură de Aur, i-a sărbătorit la un loc în ziua a treizecea, împodobindu-le slujba cu canoane, cu tropare și cu cuvinte de laudă, așa cum se cădea.

Sfinții aceștia erau la statul trupului și la înfățișarea lor în chipul următor: dumnezeiescul Ioan Gură de Aur era foarte mărunt și foarte subțire, cu capul mare, ridicat deasupra umerilor, nasul lung, nările late, fața foarte galbenă, amestecată cu alb, locașurile ochilor adâncite, dar ochii mari, care îi făceau căutătura veselă și fața strălucită, deși din firea lui părea mărunt, fruntea mare, fără par, cu multe încrețituri, urechile mari, barba mică și rară, împodobită cu păr puțin și cărunț, fălcile trase înăuntru din pricina postului desăvârșit. Mai trebuie să spunem despre dânsul că a întrecut cu graiul pe toți filosofii elinilor, mai ales cu privire la adâncimea gândurilor și la dulceața și înflorirea graiului. A tâlcuit Sfânta Scriptură și a propovăduit Evanghelia cu folos ca nimeni altul, încât de n-ar fi fost acesta (măcar că este o cutezare să zicem așa), ar fi

trebuit ca iarăși să vină Hristos pe pământ. Cât privește virtutea și fapta și privirea lăuntrică, i-a întrecut pe toți, făcându-se izvor de milostenie, de dragoste și de învățatură. A trăit șaiszeci de ani și a păstorit Biserica lui Hristos șase ani.

Vasile cel Mare era înalt și drept la stat, uscățiv și slab, negru la față, cu nasul plecat, sprâncenele arcuite, cu fruntea cam posomorâtă, asemenea omului gânditor și îngrijorat, cu obrazul lunguieș și cam încrețit, cu tâmplele adâncite, cam pârso la trup, cu barba destul de lungă, cărunță pe jumătate. Acesta a întrecut cu scrierile sale nu numai pe înțelepții din zilele lui, ci și pe cei vechi. Străbătând toată învățătura, era stăpân pe toată știința; se folosea de toată filosofia înțeleaptă în lucrările sale și sporea în cunoștința tainelor dumnezeiești. S-a suit în scaunul arhieriei când era de patruzeci de ani și a cărmuit Biserica cinci ani.

Sfântul Grigorie cuvântătorul de Dumnezeu era om de mijloc la statul trupului, cu fața palidă dar veselă, cu nasul lat, cu sprâncenele drepte, căutătura blândă și veselă; la un ochi era mai mărunt din pricina unui semn de lovitură, la pleoapa de sus; barba nu o avea prea lungă, dar era destul de deasă și tocmită, iar pe margine galbuie. Era pleșuv și alb la păr.

Se cuvine să spunem despre dânsul că dacă ar fi trebuit să se facă vreo icoană sau vreo statuie înfrumusețată cu toate virtuțile, apoi aceasta ar fi trebuit să înfățișeze pe sfântul Grigorie, căci el întrecuse cu strălucirile viețuirii sale pe toți cei iscusiți în faptă. A ajuns la atâta înălțime de teologie, că biruia pe toți prin înțelepciunea cuvântărilor și a învățăturilor sale. Drept aceea a câștigat și numele de teologul, adică de Dumnezeu cuvântătorul. A viețuit pe pământ optzeci de ani și a păstorit Biserica din Constantinopol doisprezece ani.

Cu rugăciunile acestor trei ierarhi, Hristoase Dumnezeule nostru, și cu ale tuturor sfinților surpă și risipește ridicările eresurilor; și pe noi în unire și pașnică așezare ne păzește și ne învrednicește de împărăția Ta cea cerească, că binecuvântat ești în vecii vecilor. Amin.

(Fragment din Sinaxarul zilei de 30 ianuarie)

Cu dragoste în Hristos, Vă aducem la cunoștință că Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, în ședința sa de lucru din 28-29 octombrie 2015, la care s-au adăugat ședințele din 25 februarie 2016 și 16 decembrie 2016, a examinat referatul Cancelariei Sfântului Sinod cu privire la inițiativa Preafericitului Părinte Patriarh Daniel de a declara anul 2017 ca Anul omagial al sfințelor icoane, al iconarilor și al pictorilor bisericești și al apărătorilor Ortodoxiei în timpul comunismului în Patriarhia Română.

În referatul prezentat s-a precizat că inițiativa privind proclamarea în anul 2017, atunci când se împlinesc 1.230 de ani de la Sinodul VII ecumenic (787), a Anului omagial al sfințelor icoane, al iconarilor și al pictorilor bisericești dorște să aducă în centrul misiunii Bisericii: reafirmarea importanței cinstirii sfințelor icoane, ca mijloace de mărturisire a credinței ortodoxe în Întruparea Fiului lui Dumnezeu și ca ferestre spre Împărăția cerurilor, evidențierea rolului liturgic și catehetic al sfințelor icoane în viața Bisericii, punerea în lumină a importanței lucrării pictorilor de icoane și de biserici pentru misiunea Bisericii, promovarea tradiției în dezvoltarea școlii iconografice românești, precum și sublinierea importanței sfințelor icoane în mentalul colectiv al poporului român. Totodată, inițiativa privind proclamarea în anul 2017 a Anului comemorativ Justinian Patriarhul și al apărătorilor Ortodoxiei în timpul comunismului are drept scop cinstirea împlinirii a 40 de ani de la mutarea la Domnul a vrednicului de pomenire Preafericitului Părinte Justinian, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române între anii 1948-1977, precum și a tuturor acelor (ierarhi, preoți și mireni) care au mărturisit și apărât credința ortodoxă în timpul regimului comunist.

Prin această inițiativă se dorește pregătirea din timp a evenimentelor dedicate atât omagierii iconarilor și a pictorilor bisericești, cât și comemorării vrednicului de pomenire Patriarh Justinian și apărătorilor Ortodoxiei în timpul comunismului prin publicarea de studii, articole, cărți și organizarea de manifestări cu caracter liturgic, duhovnicesc, cultural-educativ și teologic-științific la nivelul eparhiilor, parohiilor și mănăstirilor din Patriarhia Română, precum și prin organizarea de congrese, colocvii, seminarii, conferințe preoțești. Evidențierea temelor și a activităților organizate se va face prin media bisericească și prin mijloacele publicistice ale Bisericii Ortodoxe Române. Evaluarea, la încheierea anului, a modului de aducere la înde-

2017 - Anul omagial al sfințelor icoane, al iconarilor și al pictorilor bisericești și Anul comemorativ Justinian Patriarhul și al apărătorilor Ortodoxiei în timpul comunismului în Patriarhia Română

plinire în eparhii, parohii și mănăstiri, a programului-cadru de celebrare a celor două teme propuse pentru anul 2017, va fi prezentată în ședința solemnă a Sfântului Sinod din toamna anului 2017.

În vederea realizării acestei inițiative, Cancelaria Sfântului Sinod, cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, a întocmit următorul program-cadru pentru realizarea proiectului religios-pastoral, cultural-editorial și mediatic intitulat „2017 – Anul omagial al sfințelor icoane, al iconarilor și al pictorilor bisericești și Anul comemorativ Justinian Patriarhul și al apărătorilor Ortodoxiei în timpul comunismului”:

I. Sub genericul Anul omagial al sfințelor icoane, al iconarilor și al pictorilor bisericești vor fi tratate următoarele teme:

1. Apariția icoanei și a picturii bisericești în Biserică.

2. Teologia icoanei (aspecte dogmatice și liturgice).

3. Prevederi canonice, juridice (regulamentare) și ermineutice (din trecut și de azi), privitoare la icoane și pictura bisericească.

4. Icoana în cultul ortodox: afirmare a credinței ortodoxe, memorial biblic și eclesial, chemare la rugăciune și sfințenie, frumusețe a Casei Domnului.

5. Icoana în viața creștinului ortodox: comuniune cu sfinții și cu Biserica Ortodoxă.

6. Icoana în școală: semn al iubirii lui Dumnezeu pentru oameni (ca și Sfânta Cruce).

7. Pictorul de icoane/ de biserici: pregătire teologică, artistică și duhovnicescă.

8. Stiluri și tehnici de pictură bisericească/ materiale folosite în pictură.

9. Tradiția iconografică românească, fidelitate dogmatică universală și specific național.

10. Actualitatea, importanța și necesitatea sfințelor icoane pentru viața misiunii Bisericii azi.

11. Sfântul Evanghelist Luca, Sfântul Ioan Damaschin și Sfântul Teodor Studitul sunt figuri emblematice ale Anului omagial al sfințelor icoane, al iconarilor și al pictorilor bisericești

II. Sub genericul Anul comemorativ Justinian Patriarhul și al apărătorilor Ortodoxiei în timpul comunismului vor fi tratate următoarele teme:

A. Patriarhul Justinian

1. 2017 – împlinirea a 40 de ani de la trecerea la cele veșnice – prezentare biografică.

2. Înțelept apărător al Bisericii în timpul unui regim ostil religiei și Bisericii.

3. Inițiator și coordonator al „Statutului pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române” din 19-20 octombrie 1948 și al colecției de regulamente intitulate „Legiuri bisericești”.

4. Inițiator al primelor canonizări de sfinți din Biserica Ortodoxă Română (1950 și 1955) și promotor al generalizării cultului sfinților cu moaște în România.

5. Ctitor de biserici și restaurator de biserici, mănăstiri și monumente istorice.

6. Promotor al misiunii social-filantropice a Bisericii prin organizarea de așezăminte sociale la: Mănăstirea Dealu, Mănăstirea Viforâta, Mănăstirea Techirghiol.

7. Organizator al parohiilor ortodoxe românești din diasporă.

8. Promotor al dialogului panortodox și intercreștin.

9. Reorganizator al învățământului teologic ortodox din România (6 seminarii și 2 institute teologice de grad universitar în toată țara; a trimis tineri teologi la studii în străinătate; în prezent, Facultatea de Teologie Ortodoxă din București îi poartă numele).

10. Apărător al mănăstirilor (a salvat foarte multe mănăstiri de la desființare prin înființarea în cadrul acestora de ateliere meșteșugărești și de școli monahale; pentru a salva Mănăstirea Radu Vodă din Capitală de la demolare și-a exprimat dorința prin testament de a fi înmormântat în perimetrul mănăstirii).

B. Chipuri de ierarhi, preoți și mireni din toate eparhiile, care au mărturisit și apărât credința ortodoxă în Hristos în timpul regimului comunist (prin înțelepciune și tact pastoral, prin curaj și fermitate în transmiterea credinței, prin mărturisire jertfelnică în timp de prigoană sau detenție).

III. Materializarea programului-cadru național bisericesc în Patriarhia Română se va realiza prin următoarele activități:

1. Centrul de Presă BASILICA al Patriarhiei Române (Radio TRINITAS, TRINITAS TV, Ziarul Lumina) va realiza programe și emisiuni, filme documentare, materiale publicistice pentru promovarea, în anul 2017, a Anului omagial al sfințelor icoane, al iconarilor și al pictorilor bisericești și al apărătorilor Ortodoxiei în timpul comunismului. În acest scop se va solicita colaborarea centrelor eparhiale pentru identificarea celor mai frumoase, reprezentative și cunoscute icoane, picturi și fresce, mozaicuri și vitralii, dar și identificarea și promovarea iconarilor și pictorilor de biserică români, din țară și străinătate. De asemenea, va fi prezentată viața, opera și activitatea Patriarhului Justinian Marina, cu accent pe apărarea Ortodoxiei în timpul comunismului. Tot cu sprijinul centrelor eparhiale, va fi identificată și evidențiată lucrarea misionar-pastorală, catehetică, social-filantropică și apologetică, din fiecare eparhie, din țară și străinătate a Patriarhului Justinian și a altor ierarhi, preoți și mireni în timpul regimului comunist.

2. Realizarea de studii, comentarii, bibliografii și volume cu conținut biblico-patristic, dogmatic-moral, liturgic, catehetic, pastoral, social-filantropic și cultural istoric pentru prezentarea Anului omagial al sfințelor icoane, al iconarilor și al pictorilor bisericești și al apărătorilor Ortodoxiei în timpul

comunismului în cadrele prezentate la părțile I și II, precum și tipărirea acestora în publicațiile bisericești centrale și eparhiale, în volume și monografii editate de tipografiile Patriarhiei Române și ale centrelor eparhiale.

3. La nivelul Patriarhiei Române se va organiza un congres internațional, iar la nivelul eparhiilor și al instituțiilor de învățământ teologic se vor organiza congrese, colocvii și seminarii pe tema Anului omagial al sfințelor icoane, al iconarilor și al pictorilor bisericești. Rezultatele vor fi publicate în volume academice. De asemenea, se va organiza un simpozion național dedicat Anului comemorativ Justinian Patriarhul și al apărătorilor Ortodoxiei în timpul comunismului, precum și congrese, colocvii și seminarii în eparhii și instituțiile de învățământ teologic pentru valorificarea moștenirii misionare a Patriarhului Justinian.

4. În cursul anului 2017, în Biserica Ortodoxă Română, se vor organiza expoziții de icoane, fresce, mozaicuri, vitralii pentru a pune în valoare frumusețea artei creștin-ortodoxe. De asemenea, muzeele eparhiale, parohiale și din cadrul mănăstirilor vor expune și scoate în evidență icoanele vechi și de patrimoniu pe care le dețin.

5. Sectorul cultură și patrimoniu religios împreună cu Sectorul teologic-educational ale Patriarhiei Române vor organiza, în continuare, la nivel național, cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, Concursul național „Icoana ortodoxă – lumina credinței”. De asemenea, secțiile de artă sacră ale facultăților de teologie ortodoxă vor organiza ateliere de creație.

6. În cursul anului 2017, se vor organiza pelerinaje în țară și străinătate la bisericile și mănăstirile care sunt înzestrate cu icoane și picturi renumite pentru frumusețea lor și reprezentative pentru arta creștin-ortodoxă.

7. Ca parte a programului-cadru național bisericesc, la Conferința pastoral-misionară semestrială din primăvara anului 2017 se va trata tema „Anul omagial al sfințelor icoane, al iconarilor și al pictorilor bisericești”, în cadrele prezentate la punctul I, iar la Conferința pastoral-misionară semestrială din toamna anului 2017 se va trata tema „Anul comemorativ Justinian Patriarhul și al apărătorilor Ortodoxiei în timpul comunismului”, în cadrele prezentate la punctul II, cu posibilitatea aprofundării acestora și la conferințele preoțești administrative lunare pe care le va stabili fiecare eparhie, precum și în cadrul cercurilor pastorale.

8. În luna octombrie din anul 2017, la Palatul Patriarhiei, se va organiza o ședință solemnă a Sfântului Sinod cu tema Anul omagial al sfințelor icoane, al iconarilor și al pictorilor bisericești și al apărătorilor Ortodoxiei în timpul comunismului.

Cu binecuvântare și dragoste în Hristos,

† Daniel,
Patriarhul Bisericii Ortodoxe

ȘTIRI

Unirea Principatelor marcată în Arad

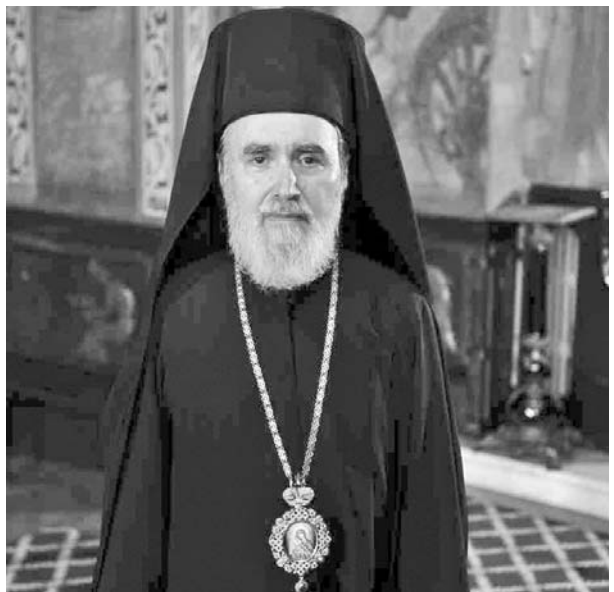
Marți, 24 ianuarie a.c., la orele dimineții, sute de arădeni au sărbătorit Unirea Principatelor, pe platoul din fața Palatului Administrativ. Anul acesta se împlinesc 158 de ani de când a avut loc acest important eveniment din istoria poporului nostru. La aceste manifestări comemorative, alături de oficialitățile locale și centrale, reprezentanți ai armatei, ai instituțiilor arădene locale și a numeroși cetățeni, a participat Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, care, după ce a avut loc intonarea Imnului de Stat, în fruntea unui sobor de preoți a oficiat slujba de Te Deum și a rostit o alocuțiune în care a subliniat importanța acestei zile naționale pentru istoria și viața poporului nostru român. Alocuțiuni au fost rostite și de către alți oficiali prezenți.

La finalul ceremonialului, cei prezenți au dansat celebra horă a unirii. Anul acesta, de față la eveniment au fost și oficiali din China, prezenți în Arad pentru spectacolul Academiei de Dans din Beijing ce va avea loc în această seară începând cu ora 19:00, la Teatrul Clasic „Ioan Slavici” din Arad. Oficialii chinezi au fost plăcut impresionați de tot ceea ce au văzut pentru prima oară în viața lor.

IPS Timotei își sărbătorește ocrotitorul spiritual

În fiecare an, la data de 22 Ianuarie, clerul și credincioșii arădeni îl sărbătoresc pe Întâistătătorul Arhiepiscopiei Aradului, pe Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Timotei al Aradului. În acest an Înaltpreasfinția Sa și-a sărbătorit ocrotitorul spiritual în ziua de sâmbătă, 21 ianuarie, după încheierea lucrărilor Adunării Eparhiale. Ziua de pomenire a Sfântului Ap. Timotei a devenit zi de mare bucurie pentru preoții și credincioșii Arhiepiscopiei Aradului, întrucât Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, încă din anul 1969, de la slăvita zi de prăznuire a nașterii Sfântului Ioan Botezătorul (24 iunie), are rânduit ca ocrotitor de suflet pe acest mare sfânt, ucenic al Sfântului Ap. Pavel.

Și în acest an, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Timotei, la sala festivă a reședinței arhiepiscopale a fost înconjurat cu multă dragoste de oficialitățile centrale și locale, reprezentanții celorlalte culte istorice din municipiu, aflându-ne la jumătatea Săptămânii de Rugăciune pentru Unitatea Creștină, reprezentanți ai școlilor din eparhie, ostenitorii Centrului Eparhial, preoții, monahii și monahiile din Eparhia Aradului. Chiriarhul a adresat celor prezenți un cuvânt de mulțumire și de binecuvântare. IPS Timotei a primit, pe lângă urări de sănătate, foarte multe flori din partea celor prezenți.

Mulțumind mai întâi Bunului Dumnezeu pentru toate binefacerile revărsate asupra părintelui nostru sufletesc, Îl rugăm pe El, Dătătorul a tot binele, să întărească prin Harul Său ceresc, pe Ierarhul nostru, cu sănătate îndelungată și cu sporite puteri sufletești, spre slujirea cât mai rodnică a Bisericii strămoșești și a semenilor noștri.

Întru Mulți Ani, Stăpâne!

Slujire arhierescă în Paraclisul Facultății de Teologie Ortodoxă din Arad

În Duminica a 32-a după Rusalii, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, a săvârșit Sfânta Liturghie arhierescă în Paraclisul Facultății de Teologie Ortodoxă din Arad, aceasta deoarece, pe data de 21 ianuarie a fiecărui an îl prăznuim pe Sfântul Maxim Mărturisitorul, unui dintre ocrotitorii spirituali ai acestui locaș de rugăciune. Ziua aceasta este cu alte cuvinte ziua hramului Paraclisului studenților, unde aceștia se pregătesc duhovnicește pentru slujirea preoției. Chiriarhul a fost înconjurat de un sobor de slujitori din care au făcut parte părintele Ștefan Negreanu, părintele Lucian Farcașiu, părintele Ioan Lazăr și arhid. Tiberiu Ardelean, dascăli ai instituției teologice arădene.

La momentul potrivit, Înaltpreasfinția Sa a rostit cuvântul de învățătură cu titlul „Statura desăvârșirii” (cf. citirilor scripturistice ale duminicii: I Tim. 4; Luca 19) după modelul Mântuitorului este cea pe care trebuie să o dobândească creștinul (cf. Efes. 4, 13). Un exemplu în această privință este a lui Zaheu din pericopa duminicală. Simbolismul dudului în care s-a suit sa-l vadă pe Mântuitorul dar în care Domnul Însuși L-a zărit chemându-L spre a-L primi în casa sa lămurește și căutarea lui Dumnezeu prin puterea harului, căruia îi răspunde dorința îndreptării și virtuții, a subliniat Ierarhul arădean.

Răspunsurile liturgice au fost date de către studenții Facultății.

Părintele Ștefan Negreanu a mulțumit Înaltpreasfințitului pentru dragostea părintească arătată profesorilor, studenților și credincioșilor care se roagă împreună în acest sfânt locaș. Suntem încredințați de faptul că Sfântul Maxim Mărturisitorul aduce prin rugăciunile sale înaintea tronului lui Dumnezeu, un prisos de har și binecuvântare pentru Facultatea noastră, pentru studenții ei și pentru toți ostenitorii care-i cer sprijinul și mijlocirea, a mai spus părintele.

La final, Părintele Ștefan l-a felicitat pe Întâistătătorului Eparhiei arădene întrucât în această zi își sărbătorește ocrotitorul spiritual, pe Sfântul Apostol Timotei.

Momente de bilanț în Arhiepiscopia Aradului

În zilele de 19, 20 și 21 ianuarie 2017, la reședința arhiepiscopală și la Centrul Eparhial din Arad s-au desfășurat lucrările Sinaxei, Consiliului și ale Adunării Eparhiale ale Arhiepiscopiei Aradului.

În ziua de 19 ianuarie a.c., în sala de ședințe a Centrului Eparhial a avut loc Sinaxa Monahală a stareților și starețelor mănăstirilor și schiturilor din cuprinsul Arhiepiscopiei Aradului, cu binecuvântarea și în prezența Înaltpreasfințitului Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului.

În ziua de vineri, 20 ianuarie a.c., sub președinția Înaltpreasfințitului Părinte Timotei, în cadrul ședinței Consiliului eparhial pe ordinea de zi a fost prezentarea și analiza Rapoartelor asupra activității administrativ-bisericești, cultural-pastorale, economice și de asistență social-filantropică din eparhie în anul 2016. Membrii Consiliului Eparhial, împreună cu membrii Permanenței Consiliului Eparhial și Părinții Prototopoi au avut ca principal punct pe ordinea de zi audierea, analiza și definitivarea Rapoartelor Generale ale Sectoarelor administrației eparhiale, în vederea prezentării acestora spre ratificare Adunării Eparhiale. În deschiderea lucrărilor Înaltpreasfințitul Timotei a salutat pe cei prezenți și a subliniat importanța acestei ședințe de analiză și bilanț asupra unei activități desfășurate pe parcursul unui an, cu concluziile și măsurile ce se vor adopta pentru o activitate susținută în viitor. Sub coordonarea Înaltpreasfinției Sale, lucrările s-au desfășurat pe parcursul întregii zile. **Preacucernicul Părinte drd. Silviu-Nicolae Faur**, consilier administrativ-bisericesc, a prezentat Raportul General asupra activității din Sectorul Administrativ-bisericesc. **Preacucernicul Părinte dr. Iustin Popovici**, consilier cultural, a prezentat Raportul anual al Sectorului Cultural-Educațional. **Preacucernicul Părinte Mihai-Octavian Blaj**, consilier economic, a prezentat Darea de seamă asupra activității eparhiale sub aspect economic-financiar. **Preacucernicul Părinte Gabriel-Cosmin Mariș**, consilier social, a prezentat activitatea eparhială din anul 2016 desfășurată în Sectorul Social.

La acest moment de bilanț din Arhiepiscopia Aradului, la invitația Înaltpreasfințitului Părinte Timotei a fost prezent Înaltpreasfințitul Părinte Ioan, Mitropolitul Banatului, continuându-se astfel o tradiție existentă în Mitropolia Banatului.

Sâmbătă, 21 ianuarie a.c., în sala festivă a Centrului Eparhial s-au desfășurat lucrările Adunării Eparhiale, organul deliberativ suprem pentru toate problemele administrative, culturale, social-filantropice, economice și patrimoniale ale eparhiei.

Lucrările au fost precedate, conform rânduielii statornice, de slujba de Te-Deum, oficiată de către un sobor de preoți în paraclisul „Sfânta Treime” al reședinței arhiepiscopale. În cuvântul rostit la deschiderea lucrărilor, Înaltpreasfințitul Timotei, Arhiepiscopul Aradului, Președintele Adunării Eparhiale, după ce a salutat pe cei prezenți, a prezentat, într-o retrospectivă sintetică, cele mai importante realizări administrative, cultural-pastorale, sociale și economice ale eparhiei care au marcat anul 2016. **Preacucernicul Părinte Arhim. dr. Teofan Mada**, vicarul administrativ, a făcut o sinteză a bogatei activități a celor patru sectoare precum și prezentarea mai în detaliu a unor proiecte desfășurate pe parcursul întregului an 2016 și impactul lor asupra credincioșilor.

În încheiere Înaltpreasfințitul Arhiepiscop TIMOTEI a mulțumit tuturor membrilor Adunării Eparhiale pentru contribuția adusă bunei desfășurări a lucrărilor, cu îndemnul ca cele propuse să devină înfăptuire, spre folosul întregii eparhii.

Știrile au fost preluate de pe site-ul episcopiaaradului.ro

COMITETUL DE REDACȚIE

Președinte de onoare: ÎPS. Dr. TIMOTEI SEVICIU, Arhiepiscop al Aradului
Redactori coordonatori: Pr. IOAN TULCAN, Pr. CRISTINEL IOJA
Secretari de redacție: Pr. ADRIAN MURG, Diac. CAIUS CUȚARU
Administrație: Pr. FILIP ALBU, Pr. LUCIAN FARCAȘIU

Articolele și corespondența se trimit pe adresa redacției:
Str. Academia Teologică, nr. 9, Arad
Tel/Fax: 0257-285.855, calea.mantuirii@yahoo.com
Tipărit la Poudique srl Arad.
ISSN: 1582-1951; Preț: 1 leu
Costul unui abonament este de 50 lei anual.